

A

בס"ד
Intro

Today we will learn בע"ה of דף כ"ט of ביצה, which is the last Daf in the third Perek, אין צדין.

Some of the topics we will learn about today include:

In which manner and under which criteria one may take goods from a storekeeper on Yom Tov without violating the איסור of מקח וממכר on Yom Tov.

The איסור of measuring on Yom Tov, and in which cases this would be permissible on Yom Tov.

A

When may one take goods from a storekeeper on Yom Tov without violating the איסור of מקח וממכר on Yom Tov

The איסור of measuring on Yom Tov

B

The איסור of sifting flour on Yom Tov - and in what situations would it be permissible on Yom Tov

Some of the key topics and concepts that we will learn about include:

עובדין דחול

There are several actions that are forbidden on Shabbos and Yom Tov as they are similar to weekday actions, and diminish from the spirit of Shabbos and Yom Tov. Examples include sharpening a knife on Yom Tov, or carrying heavy loads on Shabbos and Yom Tov.

B

The איסור of sifting flour on Yom Tov

עובדין דחול

C

מקח וממכר בשבת ויום טוב

Engaging in מקח וממכר, any type of commerce or business is forbidden on Shabbos and Yom Tov, as the pasuk states ממנו דבר חפצך ודבר דבר. Rashi also explains that if מקח וממכר were permitted, one might come to write down the transactions on Shabbos and Yom Tov. Furthermore, Rashi quotes the pesukim in Sefer Nechemya, where Ezra HaSofer admonishes the Yidden for being involved in commerce on Shabbos, as he told them that in that way they were being מחלל the Shabbos in a very serious manner.

חלה

When a person makes dough from one of the five מיני דגן (wheat, barley, oats, rye or spelt), he must separate a small portion which must be given to the Kohen before he is allowed to eat from the dough. This portion is called Chalah. Chalah may be eaten by Kohanim and their families only, while they are טהור. Chalah applies only in Eretz Yisrael, however there is a Mitzva to separate חלה even in Chutz LaAretz.

C

מקח וממכר בשבת ויום טוב

חלה

1 So let's review.....

The Mishnah discusses another case of עובדין דחול:
 Zugt the Mishna:
 אומר אדם לחברו מלא לי כלי זה אבל לא במדה
 One may ask his friend to fill a vessel on Yom Tov, but may not use a measurement in his request.
 ר' יהודה אומר אם היה כלי של מדה לא ימלאנו
 Rebbe Yehuda says if it was a vessel of measurements, it should not be used.

The Gemara cites two opinions in the explanation of the words עובדין דחול - And as a result, two versions of the Machlokes:

1 עובדין דחול

משנה:

ר' יבוצב	מג קמא
אם היה כלי של מדה לא ימלאנו	אומר אדם לחברו מלא לי כלי זה אבל לא במדה

2 אמר רב יהודה אמר שמואל אבל לא בכלי המיוחד למדה
 explains that the Tanna Kamma is saying that one may not use a cup that is regularly used to measure.
 אבל כלי העומד למדה ימלאנו
 However, a cup that would only be used as a backup measuring cup, but has not yet been used in this capacity may be used on Yom Tov.
 ואתא ר' יהודה למימר אפילו כלי העומד למדה לא ימלאנו
 Whereas Rebbe Yehuda holds that even a backup measuring cup that has never been used may not be used on Yom Tov.

2 אמר רב יהודה אמר שמואל

ואתא ר' יבוצב לחימר	מג קמא
אפילו כלי העומד למדה לא ימלאנו	אבל לא בכלי המיוחד למדה
	אבל כלי העומד למדה ימלאנו

3 רבא אמר מאי אבל לא במדה שלא יזכור לו שם מדה
 Rava explains that the Tanna Kamma is saying that one may not mentions terms of measurement.
 אבל כלי המיוחד למדה ימלאנו
 One may, however, use a measuring cup.
 ואתא ר' יהודה למימר כלי המיוחד למדה לא ימלאנו
 And Rebbe Yehuda comes to teach that a measuring cup may not be used at all on Yom Tov.

3 רבא אמר מאי אבל לא במדה...

ואתא ר' יבוצב לחימר	מג קמא
כלי המיוחד למדה לא ימלאנו	שלא יזכור לו שם מדה
	אבל כלי המיוחד למדה ימלאנו

4 The Gemara points out that here R' Yehuda is the מחמיר, while on the previous Daf regarding שוקל אדם בשר כנגד הכלי או כנגד הקופיץ, R' Yehuda is the מקיל. However, these two cases cannot be compared, because one can argue both ways that one case is more עובדין דחול than the other.

4

?

Here R' Yehuda is the מחמיר, while regarding שוקל אדם בשר כנגד הכלי או כנגד הקופיץ R' Yehuda is the מקיל

They cannot be compared, One can argue both ways that one case is more עובדין דחול than the other

5 The Mishnah continues:
מעשה באבא שאול בן בטנית שהיה ממלא מדותיו מערב יו"ט ונותנן ללקוחות ביו"ט
Abba Shaul ben Butnis would fill his measured flasks before Yom Tov in order to give them to his customers on Yom Tov, without any issues of measuring. Apparently, he was following the opinion of R' Yehuda – as Rashi says;
לגין מודדין ביו"ט – There is no permissible way of measuring on Yom Tov.

אבא שאול אומר
אף במועד עושה כן
מפני ברורי המדות
וחכמים אומרים
אף בחול עושה כן
מפני מצוי המדות

Abba Shaul and the Chachamim both say that he may have held like the Tanna Kamma that there is a permissible way of measuring on Yom Tov, and his practice of filling the utensils a day earlier was not because of Yom Tov, but because of honesty, as he did this even on Chol HaMoed and on weekdays, so that the foam of the wine would have time to settle, and oil would transfer completely, so that he would give the proper amount to each person.

5

מלך

מעשה באבא שאול בן בטנית שהיה ממלא מדותיו מערב יו"ט ונותנן ללקוחות ביו"ט

Apparently, he was following R' Yehuda לגין מודדין ביו"ט

<p>וחכמים אומרים</p> <p>אף בחול עושה כן</p> <p>מפני מצוי המדות</p> <p><i>So that oil would transfer completely</i></p>	<p>אבא שאול אומר</p> <p>אף במועד עושה כן</p> <p>מפני ברורי המדות</p> <p><i>So that the foam would settle</i></p>
--	--

He held like the Tanna Kamma that there is a permissible way of measuring on Yom Tov

6 The Gemara adds another reason:
תנא אף במועד עושה כן מפני בטול בית המדרש
Abba Shaul ben Butnis would act similarly on Chol HaMoed, filling orders at night, because he was a sought after Talmid Chacham, and was occupied during the day fielding Halachic questions.

6

Another reason:

תנא

אף במועד עושה כן מפני בטול בית המדרש

7 The Gemara relates:
 הוא כנס שלש מאות גרבי יין מברורי המדות
 Abba Shaul ben Butnis collected 300 barrels of wine from the
 leftovers of those who did not wait for the foam of the wine to
 settle,
 וחבריו כנסו שלש מאות גרבי שמן ממצוי המדות
 And his colleagues similarly collected 300 barrels of oil from
 the leftover drops which the customers did not wait for,
 והביאום לפני הגזברים לירושלים
 And they brought these barrels to Yerushalayim to donate
 them to the Bais HaMikdash.

7
The Gemara relates:
 הוא כנס
 שלש מאות גרבי יין מברורי המדות
 וחבריו כנסו
 שלש מאות גרבי שמן ממצוי המדות
 והביאום
 לפני הגזברים לירושלים

8 The Chachamim there instructed them, that while there was
 no חשש of גזל whatsoever, if they wanted to be מחמיר on
 themselves, they should use the proceeds from these items for
 צרכי רבים, as in a case of;
 גזל ואינו יודע למי גזל
 יעשה בהם צרכי רבים
 Someone who stole from many people, but cannot return it
 because he does not know them all, shall do public works with
 the funds
 Which Rav Chisda explained as בורות שיחין ומערות - Building and
 maintaining water wells for public benefit, and in this way
 fulfill some form of גזל of הגזילה אשר גזל
 =====

8
The Chachamim instructed them,
while there was no חשש of גזל,
if they wanted to be מחמיר,
they should use them for צרכי רבים
 גזל ואינו יודע למי גזל
 יעשה בהם צרכי רבים
Rav Chisda explained as
 בורות שיחין ומערות

9 The Gemara continues with the issue of measuring on Yom
 Tov:
 אדבריה רב חסדא לרבנא עוקבא ודרש
 לא ימדוד אדם שעורים ויתן לפני בהמתו ביו"ט
 One may not measure barley to feed his animal on Yom Tov
 אבל קודר הוא קב או קבים ונותן לפני בהמתו ואינו חושש
 However, he may use a measuring כלי to take grain from the
 pile and feed his animal in this manner, as this is not the
 regular method of measuring, and is permitted on Yom Tov.
 והנחתום מודד תבלין ונותן לתוך קדרתו
 כדי שלא יקדיה תבשילו
 A cook may measure the spices that are added to a dish, so
 that the dish will not be ruined by over spicing.

9
 אדבריה רב חסדא לרבנא עוקבא ודרש
 לא ימדוד אדם שעורים ויתן לפני בהמתו ביום טוב
 אבל קודר הוא קב או קבים ונותן לפני בהמתו ואינו חושש
 והנחתום מודד תבלין ונותן לתוך קדרתו כדי שלא יקדיה תבשילו
 One may not measure to feed his animal
 He may use a measuring כלי to take grain from the pile
 One may not measure to feed his animal

10 Similarly,
 אמר רב ירמיה בר אבא אמר רב
 מודדת אשה קמח ביו"ט ונותנת לתוך עיסתה
 כדי שתטול חלה בעין יפה
 A woman may measure the flour for her dough on Yom Tov so
 that she will separate Chalah generously. If she does not
 measure the flour, she will think that she does not have that
 much dough. Now that she measures it, she will see how
 much she actually has, and give a generous portion of Chalah
 to the Kohen.
 הלכה ואין מורין כן, however taught, that this is another case of מורין
 We do not publicize that one may measure their flour, but if
 someone already did it, the Chalah is permissible.

10 אמר רב ירמיה בר אבא אמר רב
מודדת אשה קמח ביו"ט
ונותנת לתוך עיסתה
כדי שתטול חלה בעין יפה
So that she will separate Chalah generously
הלכה ואין מורין כן
 taught

11 תנו רבנן אין שונין קמח ביום טוב
 Sifting flour is forbidden on Shabbos and Yom Tov, and is
 included in the Av Melacha of Meraked. The first sifting
 occurs during production, usually long before it is used. Close
 to actual use, שונים - the flour is sifted a second time to improve
 its texture. The Chachamim hold that this second sifting is אסור
 on Yom Tov as well.
 משום רבי פפייס ור' יהודה בן בתירא אמרו שונין
 They hold that this second sifting is מותר on Yom Tov.

11 תנו רבנן
אין שונין קמח
ביום טוב

 מדקדק
 The first sifting occurs during production, usually long before it is used.
 Close to actual use
 Close to actual use, the flour is sifted a second time to improve its texture.
 הלכה ואין מורין כן, however taught, that this is another case of מורין
 We do not publicize that one may measure their flour, but if someone already did it, the Chalah is permissible.
 משום רבי פפייס ור' יהודה בן בתירא אמרו שונין
 They hold that this second sifting is מותר on Yom Tov.

12 ושיון שאם נפל לתוכן צרור או קיסם ששונין
 All agree, however, that if a pebble or a toothpick falls into the
 flour on Yom Tov, one may perform this second sifting process,
 as this could not have been done before Yom Tov.
 The gemara then relates several incidents with the wives of
 Amoraim who would sift flour with a שינוי on Yom Tov
 =====

12 ושיון שאם נפל לתוכן צרור או קיסם ששונין
All agree, however, that if a pebble or a toothpick falls into the flour on Yom Tov, one may perform this second sifting process

13 The final Mishna of the Perek states as follows:
 הולך אדם אצל חנוני הרגיל אצלו
 ואומר לו תן לי ביצים ואגוזים במנין
 One may go to his regular storekeeper on Yom Tov, and ask for
 a specific number of eggs, nuts, or other items,
 שכן דרך בעל הבית להיות מונה בתוך ביתו
 Because stating a quantity does not necessarily make this a
 business transaction, as people commonly state quantities at
 home as well.

13 הולך אדם אצל חנוני הרגיל אצלו
 ואומר לו תן לי ביצים ואגוזים במנין
*One may go to his regular storekeeper
 and ask for a specific number of eggs, nuts
 or other items*
 שכן דרך בעל הבית להיות מונה בתוך ביתו
*Stating a quantity does not necessarily
 make this a business transaction*
*People commonly state quantities
 at home as well*

14 The Gemara cites a Braisa which, like the Mishnah rules that
 one may specify a certain amount of each item,
 ובלבד שלא יזכיר לו סכום מדה
 As long as he does not mention any type of measurement or
 weight -
 ר' שמעון בן אלעזר אומר
 ובלבד שלא יזכיר לו סכום מקח
 Rebbe Shimon Ben Elazar says that this is permissible as long
 as one does not mention the price of the goods, as mentioning
 price is what would make this a business transaction, which
 would then be forbidden on Yom Tov וממכר.
 מושם מקח וממכר.
 הדרן עלך פרק אין צדן
 We have finished the third perek in Mesechte Beitzah, and
 we will begin the fourth Perek המביא on the next Daf B'Ezras
 HaShem.

14 כרייתא:
One may specify a certain amount of each item
 ובלבד שלא יזכיר לו סכום מדה
 ר' שמעון בן אלעזר אומר
 ובלבד שלא יזכיר לו סכום מקח
*Mentioning the price is what would make this a
 business transaction*
 משום מקח וממכר
 הדרן עלך פרק אין צדן

